

Kesahan dan Kebolehpercayaan Instrumen Strategi Pembelajaran Kolokasi Bahasa Arab: Analisis Menggunakan Model Rasch

(Validity and Reliability of Arabic Collocation Learning Strategies Instrument:
Analysis Using Rasch Model)

LILY HANEFAREZAN ASBULAH*, MAIMUN AQSHA LUBIS, ASHINIDA ALADDIN & MUS'AB SAHRIM

ABSTRAK

Kajian ini bertujuan untuk mengesahkan dan memeriksa kebolehpercayaan instrumen strategi pembelajaran kolokasi bahasa Arab. Seramai 5 orang panel pakar telah terlibat bagi mengesahkan instrumen ini. Untuk tujuan tersebut, soal selidik telah diedarkan kepada 61 pelajar tahun akhir yang sedang mengikuti program pengajian bahasa Arab di universiti awam sebagai responden dalam kajian ini. Perisian Winsteps Version 3.69.1.11 telah digunakan untuk pemeriksaan ke fungsian item dari aspek kebolehpercayaan dan pengasingan item-responden, polariti dan kesesuaian item mengukur konstruk serta nilai korelasi residual terpiawai. Ia juga membenarkan penyingkiran atau pemurnian item berdasarkan polariti item, kesesuaian item dan menentukan nilai bersandar berdasarkan nilai korelasi residual terpiawai. Analisis akhir mendapati tiada item disingkirkan. Instrumen akhir menunjukkan sebanyak 40 item yang sesuai digunakan untuk mengukur konstruk strategi pembelajaran kolokasi. Dapatan daripada analisis telah berjaya membuktikan secara statistik bahawa item-item ini mempunyai tahap kesahan dan kebolehpercayaan yang tinggi dan wajar digunakan untuk para pelajar di peringkat IPT.

Kata kunci: Instrumen strategi pembelajaran kolokasi, bahasa Arab, model Rasch

ABSTRACT

This study aims to test the validity and reliability of the Arabic collocation learning strategies instrument. A total of 5 expert panels were involved in validating the instrument. For that purpose, questionnaires have been distributed to 61 final year students of Arabic language programs at public universities as respondents in this study. The validity and reliability of this study were measured using Rasch Measurement Model using the Winstep version 3.69.1.11. Final analysis found that no items were dismissed. Final instrument shows that 40 items were suitable to be used to measure collocation learning strategies constructs. Findings from the analysis has statistically proved that the items in this instrument has a high degree of validity and reliability as well as suitable to be used by students at the IPT level.

Keywords: Arabic collocation learning strategies instrument, arabic language, Rasch model

PENGENALAN

Bahasa Arab merupakan satu mata pelajaran yang telah dimasukkan dalam sistem pendidikan formal di Malaysia hampir setiap peringkat. Bermula dari peringkat sekolah rendah, sekolah menengah dan tidak ketinggalakan di peringkat intitusi pengajian tinggi. Kedudukannya yang istimewa di peringkat pengajian tinggi, bahasa Arab telah dijadikan sebagai bahasa Arab wajib dalam landskap akademik dan juga teras dalam sistem pendidikannya (Ashinida Aladdin 2017). Pelbagai usaha untuk menanam dan memupuk minat mempelajari bahasa telah banyak dilakukan. Pemilihan strategi, teknik dan aktiviti dalam pengajaran dan pembelajaran yang bersesuaian dengan tahap pelajar, memudahkan pelajar memahami dan menguasai dengan lebih mudah dan cepat (Ashinida Aladdin 2012; Uraidah Abdul Wahab 2014).

Selaras dengan hasrat Kementerian Pendidikan Malaysia yang telah membangunkan Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia 2013-2025, antara anjakan yang telah digariskan adalah untuk memastikan semua pelajar berpeluang mempelajari bahasa tambahan dengan menggalakkan semua pelajar mempelajari bahasa lain sebagai usaha untuk mentransformasikan sistem pendidikan negara (Kementerian Pendidikan Malaysia 2013). Dalam konteks pendidikan bahasa Arab di Malaysia, penguasaan perbendaharaan kata merupakan aspek yang penting. Kemampuan pelajar menguasai perbendaharaan kata mencerminkan penguasaan kemahiran sesuatu bahasa (Rosni Samah 2012). Pada dasarnya, kepekaan terhadap aspek yang berkaitan dengan kata juga merupakan subkemahiran bahasa tidak boleh dipandang sewenang-wenangnya. Ini kerana fungsi bahasa yang terpenting adalah sebagai alat untuk menyampaikan idea dan buah fikiran. Walaupun sesuatu idea itu di sampaikan dalam satu

atau dua patah perkataan, namun seseorang itu perlulah mengetahui perkaitan perkataan tersebut dan menyusun dalam ayat agar idea dan maklumat dapat disampaikan dengan lebih berkesan. Ini penting untuk mencapai keselarasan maksud bagi mencapai makna perkataan dan konteks ayat yang sebenarnya (Uraidah Abdul Wahab 2014).

Sehubungan itu, pembelajaran bahasa bukanlah terhadap penekanan kepada makna atau memadankan dua perkataan atau lebih, tetapi kesesuaian dan ketepatan untuk meletakkan makna perkataan tersebut pada konteksnya. Ini kerana, sesuatu ayat yang baik tidak hanya dilihat dari unsur-unsur nahu yang lengkap seperti subjek predikat, tetapi juga dari struktur leksikal yang termasuk dalam kategori kolokasi (Asmah Haji Omar 2008). Kolokasi merupakan aspek bahasa yang ditemui oleh semua bahasa. Secara prinsipnya, kolokasi merupakan gandingan dua patah perkataan (leksikal) atau lebih yang membawa maksud baru dan berbeza daripada maksud bagi perkataan tunggal yang asal. Aspek ini merupakan aspek yang penting dalam bahasa Arab bagi memudahkan penguasaan sesuatu bahasa. Menurut Hill (2000) kecekapan kolokasi merupakan indikator atau penanda aras kepada penguasaan seseorang pelajar dalam sesuatu bahasa.

PENYATAAN MASALAH

Kerumitan dan masalah yang timbul bagi aspek kolokasi (Ab. Halim Muhammad & Che Radiah Mezah 2007; Muhammad Fauzi Jumingan 2009; Uraidah Abdul Wahab 2014) yang mempelajari bahasa Arab di peringkat IPT telah menuntut perhatian dan penekanan semua pihak (Muhammad Fauzi Jumingan 2009; Rafidah Kamaruddin 2013) atas tiga sebab. Pertama, penelitian laporan kajian lepas dalam kajian Ab. Halim Muhammad & Che Radiah Mezah (2007) yang berkaitan dengan aspek kolokasi bahasa Arab dalam kalangan 155 pelajar IPT bagi penggunaan partikel, kata nama dan kata kerja menunjukkan tahap yang lemah, kritikal dan kurang memberangsangkan kerana peringkat tersebut menentukan hala tuju dan sejauh mana tahap kefahaman seseorang pelajar. Keputusan ujian menunjukkan hanya (0.6%) pelajar sahaja yang berada di tahap yang baik, 45.2% berada di tahap yang lemah dan selebihnya berada di tahap sederhana. Antara punca kelemahan ini adalah disebabkan gangguan bahasa ibunda dan keterbatasan penggunaan perbendaharaan kata. Ini penting bagi mengenal pasti pola-pola aspek kolokasi yang membelenggu para pelajar (El-Dakhs 2015). Kedua, ketiadaan strategi dan teknik pembelajaran yang berkesan menjadi punca masalah kekeliruan dalam kolokasi (Ashinida Aladdin 1998). Kekeliruan kolokasi ini telah dikenal pasti terutamanya dalam konsep *al-idafat* dan *al-na'at* (Ashinida Aladdin 1998; Uraidah Abdul Wahab 2014). Amat membimbangkan apabila seramai 98% pelajar tidak dapat membezakan jenis kolokasi tersebut

sama ada dalam penulisan, bacaan ataupun latihan. Ini dibuktikan dalam kajian Ab. Halim Mohamad (2002) yang menyatakan bahawa 4.76% sahaja pelajar yang berjaya dalam ujian frasa kolokasi dan 95.24% pelajar yang lain dianggap gagal.

Daripada perbincangan di atas, pengkaji merumuskan bahawa data peratusan daripada kajian lepas memberikan gambaran secara kasar tahap pengetahuan kolokasi bahasa Arab yang amat membimbangkan. Untuk menguasai kemahiran berbahasa, isu permasalahan yang dihadapi oleh pelajar bukanlah disebabkan oleh kosa kata yang dipelajari tetapi disebabkan oleh sejumlah kolokasi yang tidak dikenali yang wujud dalam mental leksikal pelajar (Hill 2000), tidak tahu kombinasi perkataan yang bersesuaian (Barfield 2009) dan kekeliruan hubungan makna antara padanan perkataan dalam kolokasi (Che Radiah Mezah 2009; Fernandez & Schmitt 2015).

Di samping itu, penerokaan kolokasi bahasa Arab dari segi aspek strategi pembelajaran juga amat perlahan dan kurang mendapat tempat (Muhammad Fauzi Jumingan 2009). Ini kerana usaha-usaha kebanyakan kajian lepas lebih memfokuskan kepada aspek sasaran (apa yang perlu dipelajari) dan produk (apa yang dipelajari) berbanding memfokuskan aspek proses (bagaimana sesuatu aspek bahasa itu dipelajari) (Harun Baharudin & Zawawi Ismail 2016).

Justeru, atas alasan ketiadaan inisiatif daripada kajian lepas untuk meningkatkan penguasaan kolokasi pelajar (Ab. Halim Mohamad 2002; Ashinida Aladdin 1998), beberapa sarjana menyarankan agar kajian lanjutan dijalankan ((Barfield et al. 2009; Webb et al. 2013; Ying & O'Neill 2009) untuk mendedahkan strategi pembelajaran kolokasi bagi membantu mereka yang kurang kompeten. Oleh itu, pengkaji telah membangunkan instrumen soal selidik strategi pembelajaran kolokasi dalam kalangan pelajar bahasa Arab universiti awam di Malaysia. Bagi memastikan instrumen soal selidik mempunyai kesahan dan kebolehpercayaan yang bagus, maka satu kajian rintis telah dilaksanakan.

TUJUAN KAJIAN

Kajian ini bertujuan untuk membangunkan instrumen strategi pembelajaran kolokasi bahasa Arab dalam kalangan graduan Bahasa Arab di universiti awam dan seterusnya menentukan kesahan dan kebolehpercayaan instrumen secara mendalam melalui beberapa diagnosis berikut:

1. Kebolehpercayaan dan pengasingan item-responden
2. Mengesan polariti item,
3. Kesesuaian (*fit*) item mengukur konstruk
4. Menentukan item bersandar berdasarkan nilai korelasi residual terpiawai.
5. Mengukur keseragaman dimensi
6. Mengukur kesahan skala rating terbaik

METODOLOGI KAJIAN

Kajian ini merupakan kajian tinjauan (*cross-sectional*) yang dijalankan pada 61 graduan Bahasa Arab tahun akhir di Kolej Universiti Islam Malaysia (KUIS). Kebenaran telah dipohon daripada ketua jabatan daripada fakulti untuk memasuki kelas yang terlibat dalam masa yang ditetapkan. Sebelum instrumen diedarkan, instrumen soal selidik telah melalui proses kesahan muka dan kandungan bersama-sama pakar yang dilantik. Panel pakar diminta untuk menyemak, memberi pandangan serta cadangan terhadap format, kandungan soal selidik dan struktur gaya bahasa. Seramai 5 orang pakar yang mempunyai kelayakan dalam Ijazah Doktor Falsafah dalam bidang pendidikan bahasa Arab, Linguistik Arab dan Pengukuran & Penilaian yang mempunyai pengalaman lebih daripada lima tahun telah dilantik sebagai panel pakar untuk menguji tahap kesahan instrumen. Bagi menentukan kebolehpercayaan antara pakar dicapai, Indeks Kesahan Kandungan (Content Validation Index-CVI) telah digunakan. Nilai CVI yang diterima atau disepakati antara pakar ialah 0.8.0 dan ke atas bagi instrumen baru. (Davis 1992). Terdapat juga pandangan yang mencadangkan 0.78 dan ke atas bagi tiga pakar dan selebihnya (Polit & Beck 2006). Namun, dalam kajian ini, pengkaji mengguna pakai nilai CVI 0.8 oleh Davis (1992) bagi instrumen baru selaras dengan hasrat kajian.

Kebenaran telah dipohon daripada ketua jabatan daripada setiap fakulti untuk memasuki kelas yang terlibat dalam masa yang ditetapkan. Set instrumen telah ditabdir terhadap para pelajar menggunakan *google form*. Para pelajar menjawab instrumen ini dengan menggunakan komputer atau telefon pintar. Pemilihan kaedah ini adalah untuk memastikan bahawa tiada sebarang data tidak lengkap (*missing data*). Setiap responden diminta membaca arahan sebelum menjawab ujian secara persendirian mengikut pengetahuan masing-masing tanpa bantuan pelajar lain. Masa yang diberikan adalah 1 jam. Selepas para pelajar selesai menjawab, nama pelajar yang menjawab akan tertera di skrin yang dipancarkan di hadapan kelas. Ini penting bagi memastikan sampel yang hadir telah menjawab instrumen yang diberikan mengikut bilangan yang hadir ke kelas ketika itu.

Instrumen ini terdiri dari dua bahagian. Bahagian A mengandungi latar belakang responden seperti jantina, nama universiti, tahap penguasaan Bahasa Arab dan peruntukan jumlah jam belajar bahasa Arab dalam seminggu. Bahagian B pula mengandungi soalan terhadap strategi pembelajaran kolokasi bahasa Arab. Sebanyak 11 item telah diadaptasi daripada kajian lepas antaranya subkonstruk pengecaman daripada (Zagorska 2013) manakala bagi subkonstruk teknik dan aplikasi, pengkaji telah mengadaptasi dari instrumen (Tseng & Schmitt 2008; Yang & Barfield 2011). Bagi subkonstruk pengecaman akan menentukan sama ada pelajar mempunyai kesedaran untuk mengecam frasa kolokasi daripada input bahasa yang pelbagai melalui kemahiran mendengar dan membaca. Manakala sub

konstruk teknik-teknik akan mengukur penggunaan teknik tertentu yang digunakan oleh pelajar untuk mempelajari strategi pembelajaran kolokasi seperti teknik perkamusan, teknik sosial, teknik penonjolan dan teknik imej. Manakala sub konstruk aplikasi akan mengukur penggunaan strategi aplikasi para pelajar kolokasi yang telah diketahui dan dipelajari melalui kemahiran bertutur dan menulis.

Dari segi skala kajian, item-item pengkaji telah memilih menggunakan skala 5 mata seperti konstruk keterlibatan kerana untuk menggambarkan kekerapan pelajar menggunakan strategi pembelajaran kolokasi berdasarkan skala iaitu 1 = sangat tidak kerap (tidak pernah melakukan), 2 = tidak kerap (melakukan sekali atau dua), 3 = agak kerap (melakukan kadang-kadang), 4 = kerap (melakukan berterusan dan tinggalkan sekali dua) dan 5 = sangat kerap (sentiasa melakukan secara konsisten).

Dalam kajian ini, pengkaji akan menggunakan Model Pengukuran Rasch yang mampu memberikan peluang kepada penyelidikan untuk membuktikan kesahihan instrumen bukan sahaja berdasarkan *alpha Cronbach* sahaja tetapi melalui pembuktian kualiti item yang dikaji bagi mengukuhkan lagi kesahihan instrumen (Azrilah Abdul Aziz et al. 2013).

KESAHAN KAJIAN

Kesahan merupakan konsep yang penting dalam konteks pengukuran sesuatu konstruk. Kesahan sesuatu pengukuran itu bergantung kepada sejauh mana ia berjaya mengukur apa yang hendak diukur (Azizi Yahya et al. 2017). Oleh itu, instrumen tersebut perlu melalui proses kesahan muka (*face validity*) dan kesahan kandungan (*content validity*) bagi menyemak aspek bahasa, struktur dan susunan ayat yang sesuai ataupun tidak dengan komponen dalam pengukuran dan maksud item-item yang ditanya (Mohd. Najib Abdul Ghafar 2003).

Sebelum instrumen diedarkan untuk kajian rintis, instrumen soal selidik telah melalui proses kesahan kandungan bersama-sama lima orang panel pakar yang telah dipilih. Namun, hanya empat daripada lima orang pakar telah memberikan maklum balas. Pakar-pakar tersebut terdiri daripada pensyarah kanan daripada Akademi Pengajian Bahasa (UiTM), Fakulti Pengajian Islam (UKM), Fakulti Pendidikan (UiAM) dan Fakulti Bahasa Moden dan Komunikasi (UPM). Pemilihan panel pakar ini adalah berdasarkan kepakaran mereka dalam bidang linguistik Arab terutamanya aspek kolokasi bahasa Arab, pendidikan bahasa Arab, dan pembinaan soal selidik. Panel pakar diminta untuk menyemak, memberi pandangan serta cadangan terhadap format, kandungan soal selidik dan struktur gaya bahasa.

Secara keseluruhan, panel pakar memperakui bahawa kedua-dua instrumen kajian mampu mengukur aspek kandungan yang hendak diukur. Namun, beberapa pandangan pakar telah terhadap kandungan soal selidik telah diberi perhatian antaranya:

1. Terdapat lebih dari satu pemboleh ubah dalam satu item soal selidik. Saranan pakar agar dipecahkan kepada dua item.
2. Wujud item yang bertindan dan mengukur perkara yang sama dalam satu konstruk.
3. Item bagi mengukur keterlibatan (engagement) dalam bahasa Arab perlu dilihat semula kerana terdapat beberapa item yang tidak tepat untuk mengukur

Berdasarkan saranan-saranan pakar, pengkaji telah mengambil tindakan dengan memperbaiki semula instrumen yang telah dibuat. Walaupun penambahbaikan instrumen berdasarkan kesahan kandungan oleh pakar telah dilakukan, terdapat beberapa kesahan lagi yang perlu diambil perhatian iaitu kebolehpercayaan item. Untuk mendapatkan kebolehpercayaan item, maka kajian rintis perlu dijalankan.

DAPATAN KAJIAN DAN PERBINCANGAN

Kajian rintis yang telah dilaksanakan akan dianalisis menggunakan perisian Winsteps melalui pendekatan model pengukuran Rasch. Pengkaji melakukan pemeriksaan fungsian item dari aspek (i) kebolehpercayaan dan pengasingan item responden, (ii) mengesan *polarity* item yang mengukur konstruk berdasarkan nilai PTMEA CORR, (iii) mengesan kesesuaian item (item fit) mengukur konstruk, (iv) menentukan item bersandar berdasarkan nilai korelari residual terpiawai, (v) mengukur keseragaman dimensi (unidimensionality) menggunakan teknik *Residual Principal Component Analysis* (PCA), dan (vi) kesahan skala kadaran (rating) yang terbaik. Penggunaan diagnosis ini adalah bergantung kepada keperluan kajian iaitu memilih dan menapis item yang berkualiti daripada item yang diuji. Item-item yang tidak menepati ciri-ciri analisis tersebut akan dibaiki atau digugurkan. Penjelasan bagi setiap pemeriksaan fungsian item adalah seperti berikut:

KEBOLEHPERCAYAAN KAJIAN

Sebelum sesuatu instrumen ditadbir dalam kajian sebenar, ia perlu melalui proses mengukur kesahan dan kebolehpercayaan item bagi menjamin kualiti instrumen dan data yang diperoleh. Tahap ini penting bagi memastikan ketepatan data dalam penyelidikan data yang sebenar dapat menjawab kesemua persoalan kajian yang telah digariskan oleh pengkaji.

Kebiasaannya pengkaji merujuk kepada pekali kebolehpercayaan *alfa Cronbach* untuk mengukur tahap kebolehpercayaan item-item dalam instrumen. Nilai kebolehpercayaan ini dirujuk dalam model pengukuran yang biasa digunakan berdasarkan *True Score Test Theory* (TSTT) atau dikenali sebagai model klasik. Namun, selain daripada nilai alpha Cronbach, model pengukuran Rasch yang berasaskan Teori Respons Item juga didapati mampu memberikan petunjuk kepada pembuktian kualiti item

bagi mengukuhkan lagi kesahihan sesuatu instrumen yang terbentuk hasil daripada pertimbangan yang mengambil kira tahap keupayaan individu (person) dan tahap kesukaran item (Azrilah Abdul Aziz et al. 2013; Rosseni Din et al. 2009). Berdasarkan model pengukuran Rasch, skor nilai Alpha Cronbach yang boleh diterima adalah 0.71-0.99 sepertimana yang diterangkan oleh (Bond & Fox 2015).

JADUAL 1. Interpretasi skor Alpha Cronbach

Skor Alpha Cronbach	Interpretasi Kebolehpercayaan
0.9-1.0	Sangat baik dan efektif dengan tahap konsistensi yang tinggi
0.7-0.8	Baik dan boleh diterima
0.6-0.7	Boleh diterima
< 0.6	Item perlu dibaiki
< 0.5	Item perlu digugurkan

Setelah pemeriksaan fungsian dijalankan bagi kajian rintis, dapatan menunjukkan bahawa nilai kebolehpercayaan bagi instrumen soal selidik adalah merujuk kepada nilai kebolehpercayaan serta pengasingan item. Dapatan kajian mendapati nilai kebolehpercayaan yang diperoleh daripada nilai Alpha Cronbach adalah 0.94 seperti dalam Jadual 2.

JADUAL 2. Nilai kebolehpercayaan (Alpha Cronbach) bagi kajian rintis

Person RAW SCORE-TO-MEASURE CORRELATION = 1.00 CRONBACH ALPHA (KR-20) Person RAW SCORE "TEST" RELIABILITY = .94
--

Seterusnya, analisis terhadap instrumen dijalankan secara keseluruhan iaitu dengan melihat indeks kebolehpercayaan dan pengasingan terhadap item dan responden. Jadual 3 menunjukkan nilai kebolehpercayaan item adalah 0.93 manakala nilai pengasingan item adalah sangat baik dan efektif dengan tahap konsistensi yang tinggi kerana menghampiri nilai 1.0. Jangkaan pengulangan bagi konstruk ini juga adalah tinggi sekiranya ditadbir kepada kumpulan responden yang lain dengan keupayaan yang sama (Bond & Fox 2015). Manakala indeks pengasingan pula melebihi daripada 2.0 (Bond & Fox 2015) iaitu dengan nilai 3.77 yang bermaksud item-item ini secara statistik terbahagi kepada 3 strata atau aras persetujuan.

Manakala Jadual 4 pula merupakan nilai kebolehpercayaan responden yang memperolehi nilai 0.91 dan nilai pengasingan responden pula adalah 3.13. Ini menunjukkan bahawa nilai kebolehpercayaan responden adalah sangat tinggi dan baik. Menurut Bond & Fox (2015) nilai kebolehpercayaan yang melebihi 0.8 adalah baik dan boleh diterima. Begitu juga dengan nilai pengasingan responden menunjukkan pengasingan yang baik terhadap tahap kesukaran item.

JADUAL 3. Nilai kebolehpercayaan dan pengasingan item bagi keseluruhan konstruk instrumen

	TOTAL SCORE	COUNT	MEASURE	MODEL ERROR	INFIT		OUTFIT	
					MNSQ	ZSTD	MNSQ	ZSTD
MEAN	97.6	32.8	-.02	.22	1.00	-.4	.99	-.4
S.D.	19.7	.5	.96	.02	.62	2.4	.60	2.3
MAX.	153.0	33.0	2.92	.31	3.51	6.5	3.50	6.5
MIN.	55.0	30.0	-2.17	.21	.21	-4.9	.21	-4.9
REAL RMSE	.25	TRUE SD	.92	SEPARATION	3.77	Person	RELIABILITY	.93
MODEL RMSE	.22	TRUE SD	.93	SEPARATION	4.21	Person	RELIABILITY	.95
S.E. OF Person MEAN = .12								

JADUAL 4. Nilai kebolehpercayaan dan pengasingan responden bagi keseluruhan konstruk instrumen

SUMMARY OF 33 MEASURED Item

	TOTAL SCORE	COUNT	MEASURE	MODEL ERROR	INFIT		OUTFIT	
					MNSQ	ZSTD	MNSQ	ZSTD
MEAN	180.3	60.7	.00	.16	1.00	-.2	.99	-.2
S.D.	21.4	.6	.57	.00	.35	1.9	.35	1.8
MAX.	224.0	61.0	1.05	.17	2.09	4.8	2.06	4.7
MIN.	141.0	59.0	-1.11	.16	.53	-3.1	.53	-3.1
REAL RMSE	.17	TRUE SD	.54	SEPARATION	3.13	Item	RELIABILITY	.91
MODEL RMSE	.16	TRUE SD	.54	SEPARATION	3.35	Item	RELIABILITY	.92
S.E. OF Item MEAN = .10								

MENGENAL POLARITI ITEM

Analisis polariti item (Point Measure Correlation) atau keselarian item adalah indikator yang digunakan untuk menunjukkan item-item yang digunakan bergerak dalam satu arah oleh konstruk yang diukur. Ukuran yang mempamerkan indeks positif bagi semua item menunjukkan semua item yang digunakan berfungsi ke arah yang selari. Namun, sekiranya terdapat indeks yang negatif, pengkaji perlu meneliti semula data sama ada perlu diperbaiki atau digugurkan.

Berdasarkan Jadual 5, menunjukkan dapatan hasil daripada kalibrasi item-item. Nilai minimum polariti item atau titik ukuran korelasi bagi item adalah (.38) manakala nilai PTMEA CORR maksimum ialah (.77). Nilai ini menunjukkan hasil yang memberangsangkan kerana tiada item yang menunjukkan nilai negatif. negatif pada bahagian PTMEA CORR. Ini bermakna nilai positif menunjukkan item-item berfungsi ke arah yang sama dan sejajar dengan konstruk yang diukur (Linacre 2002). Oleh itu, item-item ini menunjukkan secara statistik bahawa ia bergerak pada satu arah yang ditetapkan. Analisis PTMEA CORR adalah prosedur asas yang sangat penting bagi menghasilkan item-item yang benar selari dengan item lain bagi mengukur konstruk yang ingin diukur.

MENGENAL KESESUAIAN FIT ITEM

Bagi memudahkan pengesanan sebarang *Item Outlier* atau *misfit* dalam mengukur konstruk maka semakan perlu dilihat pada nilai indeks *outfit Mean Square* (MNSQ). MNSQ *infit* bermaksud padanan yang menepati corak respons kepada item dan responden yang disasarkan manakala MNSQ *outfit* tidak menimbulkan masalah yang ketara dalam pengukuran dan lebih mudah diatasi berbanding dengan MNSQ *infit*. Oleh itu, indeks MNSQ *outfit* perlu diberi perhatian terlebih dahulu bagi menentukan kesesuaian item (Item Fit) yang mengukur sesuatu konstruk. Menurut Boone et al. (2014) julat kesesuaian item yang produktif adalah antara 0.5 hingga 1.5. Sesuatu MNSQ yang terkeluar daripada julat MNSQ kebiasaannya akan menunjukkan nilai z-Std yang tinggi dan melebihi julat yang diterima $-2.0 < zSTD < +2.0$.

Berdasarkan Jadual 6, terdapat 2 item yang berada dalam lingkungan julat yang tidak diterima dan gangguan ini perlu diatasi sama ada untuk dimurnikan atau digugurkan. Item-item yang melebihi nilai 1.5 yang berada pada ruangan MNSQ outfit adalah Stra_Q14(2.06) dan Stra_Q15(1.83). Maka, selepas perbincangan dengan pakar dan melihat kepada keperluan pengkaji, kedua-dua item tersebut tidak digugurkan dan telah dimurnikan untuk

JADUAL 5. Analisis nilai polariti item

ENTRY NUMBER	TOTAL SCORE	TOTAL COUNT	MEASURE	MODEL		INFIT		OUTFIT		PT-MEASURE		EXACT MATCH		Item
				S.E.	MNSQ	ZSTD	MNSQ	ZSTD	CORR.	EXP.	OBS%	EXP%		
14	160	61	.55	.16	2.09	4.8	2.06	4.7	A	.38	.60	26.2	46.6	Q14
15	153	61	.73	.16	1.88	4.1	1.83	3.9	B	.42	.60	37.7	45.7	Q15
2	206	61	-.63	.16	1.46	2.4	1.47	2.4	C	.49	.59	31.1	46.7	Q2
20	159	61	.57	.16	1.44	2.3	1.41	2.1	D	.61	.60	36.1	46.6	Q20
1	172	61	.24	.16	1.42	2.1	1.40	2.1	E	.50	.61	47.5	47.4	Q1
39	162	61	.50	.16	1.30	1.6	1.29	1.6	F	.55	.61	41.0	46.9	Q39
6	194	61	-.33	.16	1.27	1.5	1.29	1.6	G	.50	.60	42.6	48.2	Q6
4	163	61	.47	.16	1.10	.6	1.16	.9	H	.54	.61	45.9	47.5	Q4
12	215	59	-1.04	.16	1.11	.7	1.10	.6	I	.57	.58	45.8	46.1	Q12
40	179	61	.06	.16	1.10	.6	1.09	.6	J	.67	.61	49.2	47.8	Q40
7	176	61	.13	.16	1.10	.6	1.09	.5	K	.59	.61	47.5	47.7	Q7
18	213	61	-.81	.16	1.09	.6	1.05	.4	L	.47	.58	47.5	45.6	Q18
9	141	61	1.05	.16	1.03	.2	.99	.0	M	.54	.59	42.6	45.0	Q9
35	166	61	.39	.16	1.02	.2	1.01	.1	N	.66	.61	57.4	47.6	Q35
3	155	61	.68	.16	1.01	.1	.98	-.1	O	.64	.60	52.5	46.1	Q3
13	221	60	-1.11	.16	.99	.0	.94	-.3	P	.61	.57	51.7	46.2	Q13
8	175	59	.01	.16	.91	-.4	.90	-.5	Q	.63	.61	54.2	47.5	Q8
19	224	61	-1.10	.16	.88	-.7	.85	-.8	p	.54	.57	55.7	46.0	Q19
30	184	61	-.07	.16	.87	-.7	.87	-.7	o	.57	.60	49.2	48.2	Q30
10	156	61	.65	.16	.82	-1.0	.81	-1.1	n	.62	.60	49.2	46.3	Q10
29	183	61	-.05	.16	.79	-1.2	.79	-1.2	m	.62	.60	57.4	48.2	Q29
11	144	59	.84	.17	.79	-1.3	.78	-1.3	l	.67	.61	47.5	45.6	Q11
5	160	61	.55	.16	.78	-1.3	.77	-1.3	k	.67	.60	42.6	46.6	Q5
22	193	60	-.39	.16	.74	-1.5	.73	-1.6	j	.66	.60	61.7	48.0	Q22
21	194	61	-.33	.16	.74	-1.5	.74	-1.6	i	.69	.60	62.3	48.2	Q21
27	182	61	-.02	.16	.73	-1.6	.72	-1.7	h	.68	.60	59.0	48.0	Q27
36	188	61	-.17	.16	.73	-1.6	.72	-1.6	g	.78	.60	59.0	48.1	Q36
25	195	60	-.44	.16	.68	-2.0	.67	-2.0	f	.71	.60	61.7	47.6	Q25
28	185	61	-.10	.16	.68	-2.0	.68	-2.0	e	.69	.60	54.1	48.2	Q28
24	206	61	-.63	.16	.63	-2.4	.63	-2.3	d	.64	.59	59.0	46.7	Q24
33	180	61	.03	.16	.61	-2.4	.62	-2.4	c	.64	.60	62.3	47.8	Q33
32	179	61	.06	.16	.57	-2.8	.58	-2.7	b	.76	.61	55.7	47.8	Q32
34	188	60	-.27	.16	.53	-3.1	.53	-3.1	a	.77	.60	61.7	48.0	Q34
MEAN	180.3	60.7	.00	.16	1.00	-.2	.99	-.2				50.1	47.1	

digunakan dalam kajian sebenar. Ini kerana, item-item tersebut dilihat relevan dengan konstruk kajian dan telah diadaptasi daripada saranan sarjana kajian lepas.

MENGESAN NILAI KORELASI RESIDUAL TERPIAWAI

Bagi mengenal pasti sama ada terdapat item-item yang mengelirukan dan bertindan antara sama lain, maka ujian penentuan piawai residual korelasi (Standardised Residual Correlation) perlu dilakukan bagi memastikan instrumen bebas daripada sebarang kekeliruan dan objektif yang tersasar. Sekiranya terdapat dua item yang mencatatkan nilai melebihi 0.7, maka ia menunjukkan nilai korelasi yang tinggi kerana ciri-ciri yang sama antara satu sama lain dan menggabungkan beberapa dimensi lain yang dikongsi bersama. Justeru, hanya salah satu item sahaja yang diperlukan untuk pengukuran.

Berdasarkan Jadual 7, terdapat 2 pasang item yang mempunyai nilai korelasi yang besar atau melebihi nilai .70 iaitu pada nilai korelasi .71 dan .76 antara item *stra_Q10* dan *stra_Q11* bagi konstruk strategi. Ini bermakna responden melihat pasangan item sebagai satu perkara yang sama dan mengelirukan. Oleh itu, terdapat dua pendekatan yang boleh diambil iaitu sama ada item perlu dikekalkan atau dimurnikan supaya tujuan soalan lebih jelas atau digugurkan berdasarkan kaedah sulingan dalam *Item Fit* (Azrilah Abdul Aziz et al. 2013). Setelah penelitian dijalankan pada nilai MNSQ pada Jadual 3.6, maka nilai MNSQ yang di bawah 1.5 telah dimurnikan dan dikekalkan iaitu pada item *stra_Q29*, *stra_Q30*, *stra_Q10* dan *stra_Q11*. Ini kerana menurut perbincangan dengan pakar, item-item tersebut dilihat relevan di bawah konstruk strategi.

JADUAL 6. Ukuran kesesuaian item (item fit)

ENTRY NUMBER	TOTAL SCORE	TOTAL COUNT	TOTAL MEASURE	MODEL S.E.	INFIT		OUTFIT		PT-MEASURE		EXACT MATCH		Item	
					MNSQ	ZSTD	MNSQ	ZSTD	CORR.	EXP.	OBS%	EXP%		
14	160	61	.55	.16	2.09	4.8	2.06	4.7	A	.38	.60	26.2	46.6	Q14
15	153	61	.73	.16	1.88	4.1	1.83	3.9	B	.42	.60	37.7	45.7	Q15
2	206	61	-.63	.16	1.46	2.4	1.47	2.4	C	.49	.59	31.1	46.7	Q2
20	159	61	.57	.16	1.44	2.3	1.41	2.1	D	.61	.60	36.1	46.6	Q20
1	172	61	.24	.16	1.42	2.1	1.40	2.1	E	.50	.61	47.5	47.4	Q1
39	162	61	.50	.16	1.30	1.6	1.29	1.6	F	.55	.61	41.0	46.9	Q39
6	194	61	-.33	.16	1.27	1.5	1.29	1.6	G	.50	.60	42.6	48.2	Q6
4	163	61	.47	.16	1.10	.6	1.16	.9	H	.54	.61	45.9	47.5	Q4
12	215	59	-1.04	.16	1.11	.7	1.10	.6	I	.57	.58	45.8	46.1	Q12
40	179	61	.06	.16	1.10	.6	1.09	.6	J	.67	.61	49.2	47.8	Q40
7	176	61	.13	.16	1.10	.6	1.09	.5	K	.59	.61	47.5	47.7	Q7
18	213	61	-.81	.16	1.09	.6	1.05	.4	L	.47	.58	47.5	45.6	Q18
9	141	61	1.05	.16	1.03	.2	.99	.0	M	.54	.59	42.6	45.0	Q9
35	166	61	.39	.16	1.02	.2	1.01	.1	N	.66	.61	57.4	47.6	Q35
3	155	61	.68	.16	1.01	.1	.98	-.1	O	.64	.60	52.5	46.1	Q3
13	221	60	-1.11	.16	.99	.0	.94	-.3	P	.61	.57	51.7	46.2	Q13
8	175	59	.01	.16	.91	-.4	.90	-.5	Q	.63	.61	54.2	47.5	Q8
19	224	61	-1.10	.16	.88	-.7	.85	-.8	p	.54	.57	55.7	46.0	Q19
30	184	61	-.07	.16	.87	-.7	.87	-.7	o	.57	.60	49.2	48.2	Q30
10	156	61	.65	.16	.82	-1.0	.81	-1.1	n	.62	.60	49.2	46.3	Q10
29	183	61	-.05	.16	.79	-1.2	.79	-1.2	m	.62	.60	57.4	48.2	Q29
11	144	59	.84	.17	.79	-1.3	.78	-1.3	l	.67	.61	47.5	45.6	Q11
5	160	61	.55	.16	.78	-1.3	.77	-1.3	k	.67	.60	42.6	46.6	Q5
22	193	60	-.39	.16	.74	-1.5	.73	-1.6	j	.66	.60	61.7	48.0	Q22
21	194	61	-.33	.16	.74	-1.5	.74	-1.6	i	.69	.60	62.3	48.2	Q21
27	182	61	-.02	.16	.73	-1.6	.72	-1.7	h	.68	.60	59.0	48.0	Q27
36	188	61	-.17	.16	.73	-1.6	.72	-1.6	g	.78	.60	59.0	48.1	Q36
25	195	60	-.44	.16	.68	-2.0	.67	-2.0	f	.71	.60	61.7	47.6	Q25
28	185	61	-.10	.16	.68	-2.0	.68	-2.0	e	.69	.60	54.1	48.2	Q28

JADUAL 7. Korelasi residual terpiawai terbesar pada item

LARGEST STANDARDIZED RESIDUAL CORRELATIONS USED TO IDENTIFY DEPENDENT Item

CORRELATION	ENTRY NUMBER	ENTRY Ite	ENTRY NUMBER	ENTRY Ite
.76	29	Q29	30	Q30
.71	10	Q10	11	Q11
.67	25	Q25	28	Q28
.65	12	Q12	13	Q13
.63	14	Q14	15	Q15
.60	28	Q28	30	Q30
.55	28	Q28	29	Q29
.51	6	Q6	7	Q7
.50	3	Q3	11	Q11
-.53	2	Q2	20	Q20

MENGUKUR KESERAGAMAN DIMENSI (UNIDIMENSIONALITY)

Aspek keseragaman dimensi merupakan aspek yang kritikal dalam menentukan sesuatu instrumen itu dapat mengukur dalam satu arah dan satu wajah. (Azrilah Abdul Aziz et al. 2013). Instrumen yang mempunyai ciri kesamaran dan kekeliruan di kalangan responden perlu dilihat semula dan dimurnikan bagi memperolehi objektif instrumen untuk mengukur adalah kukuh dan boleh dicapai. Analisis Rasch menggunakan teknik *Residual Principal Component Analysis* (PCA) mampu mengesan kemampuan instrumen dalam satu dimensi yang seragam dengan tahap gangguan (noise) item yang boleh diterima.

J. Linacre (2002) menggariskan bahawa nilai varians yang sebaik-baiknya adalah > 60%. Walau bagaimanapun, setiap konstruk yang ditunjukkan dalam varians kasar telah mencapai keperluan keseragaman instrumen iaitu sekurang-kurangnya 20%. Berdasarkan Jadual 8, sebanyak

43.6% telah tercapai yang melebihi batas 40%. Manakala bagi nilai varians yang tidak dijelaskan dalam kontras 1

adalah setinggi 9.9% (konstruk strategi) yang terkawal baik dan jauh daripada nilai siling iaitu 15%.

JADUAL 8. Unidimensi: standardized residual variance

Table of STANDARDIZED RESIDUAL variance (in Eigenvalue units)		-- Empirical --		Modeled
Total raw variance in observations	=	58.5	100.0%	100.0%
Raw variance explained by measures	=	25.5	43.6%	43.5%
Raw variance explained by persons	=	13.8	23.6%	23.5%
Raw Variance explained by items	=	11.7	20.0%	20.0%
Raw unexplained variance (total)	=	33.0	56.4%	56.5%
Unexplnd variance in 1st contrast	=	5.8	9.9%	17.6%
Unexplnd variance in 2nd contrast	=	3.8	6.5%	11.4%
Unexplnd variance in 3rd contrast	=	3.1	5.3%	9.4%
Unexplnd variance in 4th contrast	=	2.9	4.9%	8.7%
Unexplnd variance in 5th contrast	=	1.9	3.3%	5.9%

MENGUKUR KESAHAN SKALA KADARAN (RATING) TERBAIK

Kalibrasi skala adalah unsur penting dalam sesuatu sistem pengukuran dan kesahan data, Skala yang baik akan berfungsi dan akan membentuk kategori berdasarkan respons yang seharusnya meningkat selari dengan peningkatan dalam skala yang diarahkan. Sekiranya ukuran min katgeori tidak ketara berbeza dan tidak menunjukkan sebarang peningkatan, maka kategori (skala) yang berdekatan perlu dirangkumkan (sekiranya perbezaan < 1.4). Adapun sekiranya nilai skala (threshold) > 5, maka skala tersebut perlu dipisahkan.

Dalam kajian ini, skala likert 5 mata telah digunakan iaitu (1) sangat tidak kerap; (2) tidak kerap; (3) agak kerap; (4) kerap dan (5) sangat kerap. Penerangan lanjut mengenai setiap skala kekerapan juga turut disertakan. Jenis skala pemeringkatan ini memberi peluang kepada responden menandakan tahap berdasarkan persepsi mereka (Mohd. Najib Abdul Ghafar 2003).

Dapatan kajian daripada Jadual 9 menunjukkan bahawa ketiadaan perbezaan yang melebihi atau kurang dari nilai 1.4 pada bahagian *Andrich Threshold*. Justeru, skala yang dijangkakan dan digunakan bagi setiap konstruk adalah bersesuaian dan skala tersebut tidak perlu dipisahkan atau dirangkumkan. Pada bahagian *Observed Average* juga

membuktikan bahawa pola corak respons juga dianggap normal kerana didapati berlakunya peningkatan secara teratur dari nilai negatif sehingga positif bagi ketiga-tiga konstruk. Kesahan skala yang dibuat ini dapat menentukan dan seterusnya mengesahkan bahawa pemilihan skala bagi setiap konstruk adalah bersesuaian dan mempunyai kebarangkalian respons tersebar secara sekata (equal interval) antara skala yang telah ditetapkan.

KESIMPULAN

Oleh itu, berdasarkan kajian rintis yang dijalankan dapatlah dirumuskan bahawa kesahan dan kebolehpercayaan merupakan antara aspek yang penting dan perlu dijalankan sebelum membangunkan sesuatu instrumen baru. Ini kerana satu instrumen yang sah akan terbentuk bagi membolehkan pengukuran seharusnya diukur dengan kejituan yang diharapkan. Apa yang pasti, instrumen yang telah dimurnikan didapati dapat menunjukkan ciri-ciri kebolehsandaran yang lebih baik.

Kajian ini diharapkan dapat memberikan sumbangan dan panduan kepada penyelidik atau tenaga pengajar yang ingin membina instrumen pengukuran yang benar-benar adil dan jitu. Pemeriksaan fungsian item perlu dilakukan bagi meningkatkan kesahan dan kebolehpercayaan sesuatu

JADUAL 9. Struktur kalibrasi skala rating bagi konstruk strategi

CATEGORY	OBSERVED	OBSVD	SAMPLE	INFIT	OUTFIT	ANDRICH	CATEGORY		
LABEL	SCORE	COUNT	%	AVRGE	EXPECT	MNSQ	MNSQ	THRESHOLD	MEASURE
1	1	172	9	-1.27	-1.35	1.14	1.14	NONE	(-3.27)
2	2	460	23	-.67	-.65	.96	.95	-1.97	-1.51
3	3	798	40	-.09	-.04	.88	.85	-.89	.02
4	4	400	20	.74	.62	.87	.87	.96	1.52
5	5	173	9	1.48	1.57	1.12	1.11	1.90	(3.22)
MISSING		10	0	.30					

alat pengukuran dengan melaksanakan prosedur seperti (1) pemeriksaan indeks pengasingan item dan responden supaya item dalam alat pengukuran mempunyai aras item dan kebolehan responden yang berbeza-beza taburannya. (2) Item yang dibentuk perlu mempunyai sifat unidimensi. Item yang baik adalah item yang tidak mengukur dimensi lain. (3) Gabungan kategori pengukuran skala perlu dilakukan supaya kefungsiannya kategori pengukuran adalah lebih bermakna.

Maka berdasarkan hasil pemeriksaan item instrumen ini menunjukkan kesemua item adalah sah dan adil untuk mengukur Strategi Pembelajaran Kolokasi Bahasa Arab. Dapatan daripada analisis telah berjaya membuktikan secara statistik bahawa item-item ini mempunyai tahap kesahan dan kebolehpercayaan yang tinggi dan wajar digunakan untuk para pelajar di peringkat IPT.

RUJUKAN

- Ab. Halim Mohamad. 2002. *Pembelajaran Frasa Bahasa Arab di Kalangan Pelajar Melayu: Satu Analisis Kesalahan*. University Malaya.
- Ab. Halim Muhammad & Che Radiah Mezah. 2007. Kolokasi: Aspek Penting dalam Pengusaan Bahasa Arab: Satu Kajian di Kalangan Pelajar IPTA. *Persidangan Pengajaran dan Pembelajaran di Peringkat Pengajian Tinggi CTLHE07*, hlm. 139-148.
- Ashinida Aladdin. 1998. *Kekeliruan antara Al-idafat dan Al-na'at di Kalangan Pelajar Melayu*. Universiti Malaya.
- Ashinida Aladdin. 2012. Analisis penggunaan strategi komunikasi dalam komunikasi lisan bahasa Arab. *GEMA Online Journal of Language Studies* 12(2): 645-666.
- Ashinida Aladdin. 2017. Mixed-method approach on motivational orientations of learning Arabic as a Foreign language in Malaysia. *Akademika* 87(April): 291-301.
- Asmah Haji Omar. 2008. *Ensiklopedia Bahasa Melayu*. Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Azizi Yahya, Peter Voo, Ismail Maakip & Mohd Dahlan A. Malek. 2017. *Kaedah Penyelidikan dalam Pendidikan*. Universiti Pendidikan Sultan Idris.
- Azrilah Abdul Aziz, Mohd Saidudin Masodi & Azami Zaharim. 2013. *Asas Model Pengukuran Rasch: Pembentukan Skala & Struktur Pengukuran*. Bangi: Penerbit Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Barfield, A. 2009. Following individuals' L2 collocation development over time. *Researching Collocations in Another Language-Multiple Interpretations*.
- Barfield, A., Andrew & Gyllstad, H. 2009. *Researching Collocations in Another Language*. Palgrave Macmillan., doi:10.1017/CBO9781107415324.004.
- Bond, T. G. & Fox, C. M. 2015. *Applying the Rasch Model Fundamental Measurement in the Human Sciences*. Routledge., doi:10.1207/S15327574IJT013&4_10.
- Boone, W. J., Staver, J. R. & Yale, M. S. 2014. *Rasch Analysis in the Human Sciences*. Springer. doi:10.1007/978-94-007-6857-4.
- Che Radiah Mezah. 2009. *Kesilapan Leksikal dalam Pembelajaran Bahasa Arab*. Serdang: Penerbit Universiti Putra Malaysia.
- El-Dakhs, D. A. S. 2015. The Lexical Collocational Competence of Arab Undergraduate EFL Learners. *International Journal of English Linguistics* 5(5): 60-74. doi:10.5539/ijel.v5n5p60.
- Fernandez, B. G. & Schmitt, N. 2015. How much collocation knowledge do L2 learners have? The effects of frequency and amount of exposure. *International Journal of Applied Linguistics*, 1(2015), 94-126. doi:10.1075/itl.166.1.03fer.
- Harun Baharudin & Zawawi Ismail. 2016. *Konsep & Strategi Pembelajaran Kosa Kata Bahasa Arab*. Bangi: Penerbit Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Hill, J. 2000. Revising priorities: from grammatical failure to collocational success. *Teaching Collocation Further Developments in the Lexical Approach*: 47-69.
- Kementerian Pendidikan Malaysia. 2013. *Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia 2013-2025*. Putrajaya KPM.
- Linacre, J. 2002. What do Infit and Outfit, Mean Square and Standardized mean? *Rasch Measurement Transactions*.
- Mohd. Najib Abdul Ghafar. 2003. *Reka Bentuk Tinjauan Soal Selidik Pendidikan*. Universiti Teknologi Malaysia Skudai.
- Muhammad Fauzi Jumingan. 2009. Penggunaan Konsep Kolokasi dalam Penterjemahan Arab-Melayu. *Persidangan Penterjemahan Antarabangsa Ke-12, 2009*, hlm. 181-186.
- Rafidah Kamaruddin. 2013. *A Study on the Use of Phrasal Verbs by Malaysian Learners of English*. University of Birmingham.
- Rosni Samah. 2012. Pembinaan ayat bahasa Arab dalam kalangan lepasan sekolah menengah agama. *GEMA Online Journal of Language Studies* 12(May): 555-569.
- Rossen Din, Mazalah Ahmad, M.Faisal KZ, Norhaslinda Mohamad Sidek, Aidah Abdul Karim, Nur Ayu Johar & Kamaruzaman Jusoff et al. 2009. Kesahan dan Kebolehpercayaan Soal Selidik Gaya e-Pembelajaran (eLSE) Versi 8.1 Menggunakan Model Pengukuran Rasch. *Jurnal Pengukuran Kualiti dan Analisis* 5(2).
- Tseng, W. T. & Schmitt, N. 2008. Toward a Model of Motivated Vocabulary Learning: A Structural Equation Modelling Approach. *Language Learning* 58(2): 357-400.
- Uraidah Abdul Wahab. 2014. *Penggunaan Penyusun Grafik Dalam Penguasaan Kolokasi Bahasa Arab*. Kuala Lumpur: Universiti Malaya.
- Webb, S., Newton, J. & Chang, A. 2013. Incidental learning of collocation. *Language Learning* 63(1): 91-120. doi:10.1111/j.1467-9922.2012.00729.x.
- Yang, Y. & Barfield, A. 2011. Developing Control of the Collocation Learning Process. *IATEFL newsletter of the Learner Autonomy SIG*. Retrieved from <http://learnerautonomy.org/issue51.html>.
- Ying, Y. & O'Neill, M. 2009. Collocation learning through an "AWARE" approach: Learner perspectives and learning process. *Researching collocations in another language*: 181-193.
- Zagorska, A. 2013. Collocations in the eyes of a multilingual language learner. *Lingwistyka Stosowana/Applied Linguistics/Angewandte Linguistik* 7: 179-194.

Lily Hanefarezan Asbulah*
Fakulti Pendidikan
Universiti Kebangsaan Malaysia
Email: lilyhanefarezan@gmail.com

Maimun Aqsha Lubis
Fakulti Pendidikan
Universiti Kebangsaan Malaysia
Email: mal@ukm.edu.my

Mus'ab Sahrin
Fakulti Kejuruteraan dan Alam Bina
Universiti Sains Islam Malaysia
Email: musab@usim.edu.my

Ashinida Aladdin
Fakulti Sains Sosial dan Kemanusiaan
Universiti Kebangsaan Malaysia
Email: ashi@ukm.edu.my

Pengarang untuk surat-menyurat, email: lilyhanefarezan@gmail.com

Diserahkan by 15 Ogos 2018
Diterima: 20 Oktober 2018
Diterbitkan: 31 Disember 2018